

ΘΕΣΣΑΛΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΤΕΥΧΟΣ 310 / ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΤΣΑΓΚΟΥΛΗΣ

ο άνθρωπος που κατέκτησε
με την Intercomm Foods
την παγκόσμια αγορά

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ: Διακόσμηση / Άθληση

ΠΡΟΣΩΠΑ: Τομ Μανιάτης / Κάκια Χαλήμαγα / Χάρης Καλογήρου
Θωμάς και Ευρυπίδης Μπέκος / Γιώργος Στεργιούλας
Αρ. Βάνης / Χριστίνα Σκουλούδη / Αθ. Μπάμπαλης

Αργό ναύτες

με πλοίο
το design

Η βιομηχανική
σχεδιάστρια
Χριστίνα Σκουλούδη
και ο σχεδιαστής -
καθηγητής
του ΤΕΙ Λάρισας
Αθανάσιος Μπάμπαλης
ταξιδεύουν την Ελλάδα
στο εξωτερικό
με όχημα την τέχνη.

Αφήνοντας πίσω τους τα σενάρια πώχευσης και εμπνευσμένοι από τον αρχαίο μύθο των Αργοναυτών, δύο νέοι Έλληνες designers ξεκίνησαν την αναζήτηση για το δικό τους Χρυσόμαλλο Δέρασ. Οι βιομηχανικοί σχεδιαστές Χριστίνα Σκουλούδη και Θανάσης Μπάμπαλης, σε πείσμα των καιρών, αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να δημιουργήσουν μια σειρά χρηστικών αντικειμένων ικανών να κεντρίσουν το ενδιαφέρον της παγκόσμιας αγοράς. Η συλλογή «Argonaut collection» που γεννήθηκε από τη συνεργασία τους, αποτελείται από έξι αντικείμενα κατασκευασμένα στην Ελλάδα, φιλικά προς το χρήστη και προς το περιβάλλον, με τα οποία το ελληνικό design ταξιδεύει εκτός συνόρων.

Αταλάντα.

Φρουτιέρα: Ένα ανήσυχο σκεύος από μασίφ ξύλο! Το μπωλ αυτό μπορεί να περιστραφεί και να σταθεί σε άπειρες θέσεις ανάλογα με την κατανομή βάρους του περιεχομένου του.

Αλατοπίπερο: Ένα ζευγάρι από ξύλινα έντομα, που απορροφούν την υγρασία και επιτρέπουν στα συστατικά να ρέουν εύκολα.

Σχεδιαστής: Χριστίνα Σκουλούδη

Info

Η Χριστίνα Σκουλούδη είναι βιομηχανική σχεδιάστρια. Σπούδασε βιομηχανικό σχέδιο στο Kingston University του Λονδίνου και έχει συνεργαστεί με πολλές εταιρείες παραγωγής επίπλων στην Ελλάδα όπως είναι η εταιρεία Uccello, η υαλοργία ΒΙΟΚΕΦ, και Βαράγκης ΑΒΕΠΕ. Μεταξύ άλλων έχει εκπροσωπήσει την Ελλάδα στην Biennale νέων καλλιτεχνών στη Ρώμη το 1999 όπου και βραβεύτηκε. Από τα 2009 εργάζεται στο το δικό της γραφείο/studio στην Αθήνα, όπου δημιουργεί συλλογές χρωματικών αντικειμένων, επίπλων και φωτιστικών κατασκευασμένων στην Ελλάδα. Για περισσότερες πληροφορίες: www.skouloudi.com

Χριστίνα Σκουλούδη

Κυρία Σκουλούδη, πως γεννήθηκαν οι Αργοναύτες;

Επειδή η Ελλάδα περνά δύσκολες ώρες, οι Αργοναύτες γεννηθήκαν κυρίως από την ανάγκη μας να υλοποιήσουμε μια εκστρατεία - εξού και η ονομασία τους - έτσι ώστε η δουλειά να βρει τρόπους διανομής στο εξωτερικό. Παράλληλα αποτελούσε και προσωπική μας ανάγκη το να στραφούμε προς τα έξω και να κοινωνήσουμε το επίπεδο του ελληνικού design στη διεθνή καλλιτεχνική κοινότητα. Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μια μικρή αγορά και - κακά τα ψέματα - αν θέλεις να κάνεις κάτι στο χώρο, οφείλεις να ταξιδέψεις.

Αν και τον τελευταίο χρόνο πληθαίνουν οι ελληνικές υπογραφές σε αντικείμενα βιομηχανικού σχεδιασμού, σίγουρα δεν μπορούν να συγκριθούν με την πληθώρα των δημιουργιών που έρχονται από το εξωτερικό και κατακλύζουν την αγορά αλλά και τα περιοδικά διακόσμησης. Θέλω να σας ρωτήσω, υπάρχει ελληνικό design;

Φυσικά και υφίσταται και μάλιστα υπάρχουν πολλοί και καλοί σχεδιαστές, με πολύ καλές σπουδές μάλιστα. Το ερώτημα είναι κατά πόσο μπορούν να πραγματώσουν τη δουλειά τους, δηλαδή να βγουν στην αγορά. Σίγουρα υπάρχουν άνθρωποι που δουλεύουν για ελληνικές εταιρίες, υπάρχει και κάποια υποτυπώδεις παραγωγή αλλά είναι μικρή.

Το ελληνικό κοινό αποδέχεται αυτές τις νέες φόρμες σχεδίασης, τις πιο σύγχρονες, τις πιο πλαστικές; Γιατί έχω την εντύπωση πως το παραδοσιακό ελληνικό σπίτι απέχει πολύ από το minimal μοντέλο, των περιοδικών διακόσμησης.

Νομίζω ότι αυτό δεν είναι μόνο ελληνικό χα-

ρακτηριστικό άλλα παγκόσμιο. Ο περισσότερος κόσμος δεν γνωρίζει το design σε βάθος, με εξαίρεση τις σκανδιναβικές χώρες που έχουν παράδοση σε αυτό. Εμείς στην Ελλάδα, έχουμε παράδοση σε διάφορες άλλες πολύ ωραίες τεχνικές που θα μπορούσαν να μετεξελιχθούν και να γίνουν πολύ καλό design.

Όπως για παράδειγμα;

Στην Ελλάδα έχουμε μεγάλη παράδοση στην επιτλοποιία, υπάρχουν τορναδόροι, υπάρχει το πλέξιμο των καλαθιών, από τη μετουσίωση του οποίου μπορούν να γεννηθούν νέα αντικείμενα. Υπάρχουν τα κεραμικά. Επίσης η μοναδική στον κόσμο τεχνική ναυπήγησης του ελληνικού τρεχαντηριού, που μπορεί να σου διδάξει έναν εξαιρετικό τρόπο χειρισμού του ξύλου. Ακόμη και το παραδοσιακό βελονάκι.

Το design αφορά μόνο στην αισθητική ή είναι και χρηστικό;

Πρωτίστως είναι χρηστικό. Είναι μια εφαρμοσμένη τέχνη με την οποία δημιουργείς αντικείμενα που εξυπηρετούν συγκεκριμένες λειτουργίες. Τώρα αν μπορέσεις σε αυτό να προσθέσεις κάποιες φόρμες, που θα το κάνουν όμορφο και θελκτικό τότε μιλάμε για το ιδανικό αντικείμενο design.

Μου προκαλεί το ενδιαφέρον ο τρόπος που χειρίζεστε τα υλικά. Για παράδειγμα η θήκη του φορητού υπολογιστή, αν και από ξύλο, μοιάζει να είναι χυτή, να αγκαλιάζει τον υπολογιστή. Είναι περισσότερο σαν γλυπτό παρά σαν θήκη. Πως αποκτά το ξύλο αυτή την πλαστικότητα;

Είναι εμπειρία ζωής. Όσο κατέχεις μια τεχνική και ένα υλικό και το ψάχνεις και διερευνάς τον τρόπο που δουλεύεται, τότε μπορείς και να το επαναπροσδιορίσεις. Για να το πω πιο

Αριστερά:

Αστερίων.

Φωτιστικό εμπνευσμένο από τα βράγχα των ψαριών, που μπορεί να τοποθετηθεί κατακόρυφα και οριζόντια.

Σχεδιαστής: Χριστίνα Σκουλούδη

Κατασκευαστής: Ανδρέας Ανδρέοπουλος

Κάτω:

Ιόλας.

Δίσκος σερβιρίσματος.

Η ξύλινη επιφάνεια αγκαλιάζει,

τα σκεύη προστατεύοντας τα

από το να πέσουν κατά τη μεταφορά τους.

Σχεδιαστής: Χριστίνα Σκουλούδη,

Κατασκευαστής: Ε. Ελευθεριάδης και Υιοί.

αλλά, όταν μαθαίνεις πολύ καλά ένα υλικό, όταν κατέχεις τις ιδιότητες του, τότε αποκτάς πάνω του μια ελευθερία. Μπορείς να το «ξετεντώσεις», να το φτάσεις στα όρια του, να το τσιτώσεις και να κάνεις πράγματα που συνήθως δεν γίνονται από αυτό το υλικό. Μπορείς να το δεις με καινούργιο μάτι. Είναι θέμα τριβής.

Παρατηρώ την ξύλινη φρουτιέρα σας. Μοιάζει με σβούρα.

Όταν τη σχεδιάζατε σκεφτόσασταν όντως κάποιο παιδικό παιχνίδι;

Ακριβώς από εκεί βγήκε κι από την ανάγκη μου να σχεδιάσω κάτι που να μοιάζει με γλυπτό αλλά παράλληλα να κινείται. Να μην είναι μια φρουτιέρα με την κλασική έννοια ενός στατικού μπώλ, όπου μέσα βρίσκονται οριζόντια τοποθετημένα τα φρούτα, αλλά να είναι λίγο σαν παιχνίδι. Και η φόρμα της σβούρας έχει ενδιαφέρον γιατί αποτελεί μια πρωτότυπη ματιά στον τρόπο χρήσης των αντικειμένων. Αφενός σου δίνει την κίνηση, το παιχνίδισμα και ταυτόχρονα τη δυνατότητα της οπτικής από διαφορετικές μεριές.

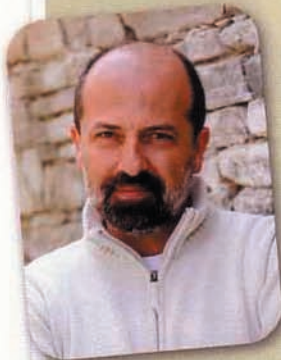
Τι είναι αισθητική; Για παράδειγμα, τα ελληνικά σπίτια, έχουν μια δική τους αισθητική που σίγουρα δεν είναι αυτή που βλέπουμε στα σπίτια των περιοδικών.

Λοιπόν, η αισθητική μπορεί να είναι καλή ή κακή. Σε ότι αφορά την αισθητική ενός σπιτιού, ενός ελληνικού σπιτιού αν θέλετε, εξαρτάται με τι κριτήρια κρίνεις. Για εμένα είναι πολύ σημαντικό να επιλέγεις πράγματα στα οποία πιστεύεις. Για παράδειγμα, μπορούμε να έχουμε ένα σπίτι διακοσμημένο με εξαιρετικά και πανάκριβα αντικείμενα, αλλά το αποτέλεσμα να είναι τόσο ψυχρό που να σε απωθεί. Στον αντίποδα έχουμε τα παλιά ελληνικά σπίτια των χωριών, της δεκαετίας του '50, τα οποία αποτελούν παραδείγματα έξοχης αισθητικής. Κάτι που κατά τη γνώμη μου οφείλεται στην αυθεντικότητά τους. Σε αυτά τα σπίτια τα πάντα ήταν μελετημένα, από την αρχιτεκτονική τους μέχρι τα διακοσμητικά στοιχεία, όπως τα κιούπια κ.ά. Μέσα από έναν τέτοιο συλλογισμό, νομίζω ότι εν τέλει η αισθητική είναι συνδεδεμένη με την

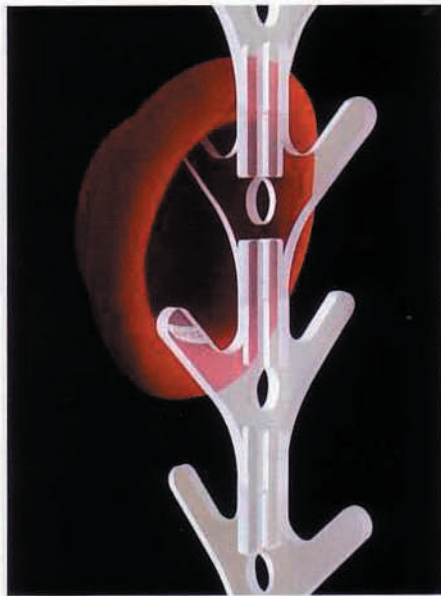
αυθεντικότητα και τον σκοπό που υπηρετεί το καθετί.

Οπότε, ερχόμενοι στο σήμερα θεωρώ ότι είναι στο χέρι του χρήστη να επιλέξει με αγάπη τα αντικείμενα που θα βάλει μέσα στο σπίτι του, με κριτήρια καθαρά προσωπικά και όχι με κριτήρια επίδειξης, ορίζοντας με αυθεντικό τρόπο την προσωπική του αισθητική. Τώρα αν θέλουμε να βγάλουμε αντικειμενικούς κανόνες για το τι είναι καλό ή κακό αισθητικά, τότε θα πρέπει να πάμε σε θεωρητικά βιβλία, να ανατρέξουμε, να δούμε τι σημαίνει χρυσή τομή, τι σημαίνει κοντράστ, τι σημαίνει σύνθεση, τι σημαίνει ισοροπία στη σύνθεση. Πάμε σε άλλες έννοιες που αν τις σπουδάσεις τις εμπεριέχεις στο σχεδιασμό σου και τις περνάς στο ευρύ κοινό έμμεσα. Είναι σαν μια γλώσσα επικοινωνίας που τη μαθαίνουν όσοι ασχολούνται με το ντιζάιν και με την τέχνη, την οποία περνάνε ασυνείδητα στο ευρύ κοινό.

Info

Ο Θανάσιος Μπάμπης, σπούδασε βιομηχανικό σχέδιο στο London Metropolitan University, και ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές με υποτροφία στο Royal College of Art του Λονδίνου. Έχει εργαστεί ως σχεδιαστής στη Νέα Υόρκη για επτά χρόνια, ενώ από το 2006 είναι καθηγητής στο ΤΕΙ Λάρισας, παράρτημα Καρδίτσας, στο Τμήμα Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου. Έργα του έχουν λάβει βραβεία και διακρίσεις στα EBΓΕ, την Furnidex – Hellexpo, από το British Standards Institute και το Royal Society of Arts (Αγγλία). Ηγούταν της ομάδας που σχεδίασε την ειδική έκδοση του πιάνου Steinway (2000) για τον εορτασμό των 300 χρόνων από τη δημιουργία του πρώτου οργάνου. Για περισσότερες πληροφορίες: www.ababalis.com

Πάνω: **Υpsilon**. Καλόγερος από πλέξι-γκλας και ξύλο.
Σχεδιαστής: Θανάσιος Μπάμπης

Κάτω: **Στάφυλος**. Ξύλινη φρουτιέρα εμπνευσμένη από την ανομοιομορφία που συναντά κανείς στα δημιουργήματα της φύσης.
Σχεδιαστής: Θανάσιος Μπάμπης

Αθανάσιος Μπάμπης

Κύριε Μπάμπη, ρώτησα την κ. Σκουλούδη για το πώς προέκυψε η συλλογή των Αργοναυτών. Να ρωτήσω εσάς πως προέκυψε η συνεργασία σας;

Δεν είναι η πρώτη φορά που συνεργαζόμαστε, απλά αυτή τη φορά ενώσαμε τις δυνάμεις μας με ένα κοινό στόχο: να κάνουμε αισθητή στο εξωτερικό τη δική μας σχεδιαστική ικανότητα και των συνεργατών μας παραγωγών, οι οποίοι επίσης αναζητούσαν διεξοδο.

Σε επίπεδο σχεδιασμού, τα αντικείμενα και οι φόρμες που δουλεύουμε με τη Χριστίνα, είναι παράλληλες αυτή την περίοδο. Έτσι φτιάξαμε αυτή τη σειρά που απευθύνεται στο ευρύ κοινό, χωρίς να είναι κάτι το εξεζητημένο ή φορτωμένο με διακόσμηση. Μια σειρά χρηστικών και πρωτότυπων λιτών αντικειμένων.

Τα είναι το design, με την έννοια του βιομηχανικού σχεδιασμού;

Θα ξεκινήσω από το τι δεν είναι design. Σίγουρα δεν είναι διακόσμηση, με την έννοια ότι υπάρχουν πολύ άνθρωποι που μπορούν να πάρουν πολύ ωραία στοιχεία και να συνθέσουν ένα όμορφα διακοσμημένο αντικείμενο ή χώρο. Το design είναι μια συνολική προσέγγιση που έχει να κάνει και με την ομορφιά αλλά κυρίως με τη χρήση από τον άνθρωπο και πάντα σε ισορροπία με την τιμή και τη φιλικότητα προς το περιβάλλον.

Διαφέρει αυτού του είδους ο σχεδιασμός από τις κλασσικές εικαστικές τέχνες;

Σαφέστατα διαφέρει γιατί δεν είναι μια προσωπική μας έκφραση, δεν θέλουμε δηλαδή να βγάλουμε ένα προσωπικό μας συναίσθημα το

Τη συλλογή
"Argonaut Collection"
μπορείτε να τη βρείτε
και στο πωλητήριο
του Μουσείου Μπενάκη

Πάνω:
Άκτωρ.

Μια μικρή ξύλινη βαλίτσα ειδικά σχεδιασμένη για φορητούς ΗΥ. Στο εσωτερικό έχει επενδυθεί με τσόχα ενώ η πόρτα, από ανοξείδωτο ατσάλι, μπορεί να κλείσει κλειδαριά.
Σχεδιαστής: Θανάσης Μπάμπαλης,
Κατασκευαστής: Ε. Ελευθεριάδης και Υιοί

Αριστερά:
Βότρυς.

Η βραβευμένη συσκευασία του Αθ. Μπάμπαλη για το κτήμα Γεροβασιλείου. Οι συσκευασίες είναι σχεδιασμένες με τρόπο ώστε να τοποθετούνται η μία πάνω στην άλλη δημιουργώντας αφαιρετικά το σχήμα της στάφυλης, αλλά και μια κάβα αποθήκευσης φιαλών κρασιού. Το υλικό είναι ξύλο δρυός.

οποίο απλά κάποιος παρατηρεί και μεταφράζει. Ίσως, καμιά φορά να προσπαθήσουμε να περάσουμε κάποιο συναίσθημα ή κάποιο μήνυμα. Εκείνο όμως που μας ενδιαφέρει δεν είναι κατά πόσο οι άνθρωποι θα το κατανοήσουν αλλά κατά πόσο θα μπορούν να χρησιμοποιούν το αντικείμενο. Η δική μας τέχνη εξυπηρετεί έναν συγκεκριμένο σκοπό.

Παρότι, όπως λέτε, ο βιομηχανικός σχεδιασμός αποστασιοποιείται από το συναίσθημα, ας μου επιτραπεί να πω ότι υπάρχουν design αντικείμενα, που προσωπικά με εντριγκάρουν συναισθηματικά.

Σίγουρα μπορεί να συμβαίνει, έχετε δίκιο. Αυτό όμως δεν είναι ελέγχσιμο γιατί ο καθένας το μεταφράζει διαφορετικά. Προφανώς προσπαθούμε να βάζουμε ένα βαθμό φιλικότητας αν θέλετε, προς τα αντικείμενα και την ίδια στιγμή να αφήνουμε τον χρήστη να τα προσεγγίσει με έναν δικό του διαφορετικό τρόπο και να αγκιστρωθεί πάνω τους για κάποιον ιδιαίτερο λόγο.

Συγκεκριμένα, κάποια από τα αντικείμενα της σειράς των Αργοναυτών, εμπεριέχουν κίνηση που αποτελεί μετάφραση από κάτι άλλο. Για παράδειγμα το μπωλ του Στάφυλου, μπορείς να το δεις σαν ένα σταφύλι ή σαν πολλές πέτρες μαζί. Αυτό είναι κάτι θετικό γιατί αφήνει το μυαλό να ταξιδέψει.

Υπάρχει εκπαίδευση σε επίπεδο σπουδών, πάνω στο βιομη-

χανικό σχεδιασμό στην Ελλάδα και πως μπορεί ένας έλληνας σχεδιαστής να ανταγωνιστή τον Ιταλό ή τις μεγάλες εταιρίες του εξωτερικού;

Κοιτάζτε, το ότι πάω μπροστά σε κάποιο επάγγελμα στηρίζεται σε μια ομαδικότητα. Αυτή η ομαδικότητα και οι συνθήκες στην Ελλάδα είναι λίγο παράξενες γιατί και η αγορά είναι μικρή και οι εταιρίες παραγωγής μέχρι πρότινος δεν είχαν τη διορατικότητα να δουν το μέλλον της αγοράς. Ο σχεδιασμός και η παραγωγή αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, κάνουν μαζί τα πρώτα τους βήματα.

Σε ότι αφορά στις σπουδές, επειδή έχω διδάξει και στο Τμήμα Βιομηχανικού Σχεδιασμού στο ΤΕΙ Μακεδονίας και τώρα στο ΤΕΙ Λάρισας, στο τμήμα Σχεδιασμού Ξύλου και Επίπλου στην Καρδίτσα, μπορώ να πω ότι είναι τμήματα που έχουν να προσφέρουν πολλά σε ένα σπουδαστή και μάλιστα σε σχέση με ιδιωτικές σχολές, από τις οποίες επίσης έχω διδακτική εμπειρία. Η τεχνολογική κατεύθυνση αυτών των σχολών, προσφέρει στον σπουδαστή-σχεδιαστή τη δυνατότητα να είναι κοντά στην παραγωγή. Έχουμε φοιτητές που συνεχίζουν για μεταπτυχιακά στην Ιταλία ή στην Αγγλία και με τις βάσεις αυτού του ΤΕΙ, παρουσιάζουν ένα αξιόλογο πορτφόλιο με αντικείμενα που όχι μόνο έχουν σχεδιάσει αλλά και παραχθεί.